

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОДУКТИВНОСТІ І ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКІВ МІЖ СЕЛЕКЦІЙНИМИ ОЗНАКАМИ У РЕМОНТНИХ БАРАНІВ ПЛЕМЗАВОДУ «АСКАНІЯ-НОВА»

О. Г. Антонєць

Інститут тваринництва степових районів ім. М.Ф. Іванова
«Асканія-Нова» - Національний науковий селекційно-генетичний
центр з вівчарства

Продуктивність ремонтних баранів різних ліній і родинних груп племзаводу «Асканія-Нова» вивчено за періоди 1991-1995 та 1996-2000 років. Встановлено, що в останньому періоді жива маса тварин зменшилася на 22,4 кг, довжина вовни на 2,5 см, маса руна на 3,02 кг, настриг чистої вовни на 1,79 кг. За виходом чистої вовни за вивчені періоди суттєвої різниці не встановлено. Між селекційними ознаками у ремонтних баранів переважають позитивні коефіцієнти кореляцій.

Ключові слова: вівці, жива маса, маса руна, довжина, настриг.

Розведення за лініями є головним завданням племінних заводів, що дозволяє підтримувати генетичну схожість з їх родоначальниками та зберегти притаманні їм цінні особливості. Тому регулярне вивчення і аналіз їх продуктивних ознак є важливою складовою селекційно-племінної роботи з асканійською тонкорунною породою і дозволяє вносити корективи з урахуванням розвитку світового вівчарства.

Проведена робота дозволяє мати характеристику продуктивності ремонтних баранів таврійського типу племзаводу «Асканія-Нова» у розрізі ліній і родинних груп як під час апробації типу (1991-1995 рр.), так і в наступний період (1996-2000 рр.), а також вивчати вікову мінливість селекційних ознак.

Матеріал і методика досліджень. Роботу виконано у племзаводі «Асканія-Нова» Херсонської області. За період 1991-2000 років у ремонтних баранів різних ліній і родинних груп вивчено показники продуктивності і взаємозв'язки між основними селекційними ознаками.

Живу масу і довжину вовни у тварин цієї статеві-вікової групи визначали весною при бонітуванні, настриг немитої вовни

обліковували шляхом індивідуального зважування рун під час стриження.

Настриг митої вовни обраховували на підставі настригу немитої вовни і її виходу, який визначався згідно методики ВАСГНІЛ [1]. Всі кількісні показники опрацьовані методами варіаційної статистики згідно методики Плохінського М.О. [2].

Результати досліджень. У племзаводі за період 1991-1995 років було проведено комплексну оцінку продуктивності 309 ремонтних баранів. Із цієї кількості 102 голови належали до трьох затверджених ліній (1106, 224 і 2533), інші - до чотирнадцяти родинних груп, яких оцінювали на можливість закладки нових ліній. Продуктивність баранів різних генотипів за цей період наведено у таблиці 1.

Таблиця 1. Характеристика селекційних ознак ремонтних баранів племзаводу «Асканія-Нова» за 1991-1995 рр.

	n	Селекційні ознаки				
		Жива маса, кг	Довжина вовни, см	Маса руна, кг	Вихід чистої вовни, %	Настриг чистої вовни, кг
Лінії						
1106	11	87,7±2,2	14,4±0,4	11,00±0,60	55,99±3,70	6,09±0,47
224	82	86,0±1,0	14,0±0,1	9,44±0,16	55,03±0,52	5,20±0,10
2533	9	85,0±2,1	15,2±0,6	9,93±0,57	56,42±1,90	5,55±0,25
Родинні групи						
1942	6	89,6±3,8	14,8±0,2	12,83±0,94	51,07±2,34	6,47±0,27
98109	24	87,3±7,0	14,2±0,2	9,34±0,32	54,25±1,02	5,03±0,15
227	23	83,7±1,8	13,7±0,3	9,85±0,47	54,69±0,97	5,35±0,24
369	52	84,2±1,0	14,0±0,2	10,42±0,27	54,51±0,79	6,40±0,78
375	15	80,1±2,1	15,1±0,5	10,61±0,38	53,61±1,47	5,87±0,23
84	3	92,0±4,6	14,2±0,8	11,07±1,48	50,77±2,83	5,33±0,50
72	1	78	14	9	50,5	4,54
313	2	73,0±6,0	14,5±0,5	9,20±1,00	60,05±3,65	5,48±0,27
0517	45	80,4±1,4	14,6±0,2	8,62±0,16	58,69±0,91	5,05±0,11
0519	18	80,4±2,6	13,9±0,2	8,31±0,37	58,84±1,06	4,84±0,19
0058	14	75,6±1,1	14,4±0,2	8,88±0,24	59,58±1,86	5,25±0,16
1375	1	92	13	10,5	49	5,1
1577	2	73,0±2,0	15,8±0,3	9,30±0,60	58,57±4,86	5,49±0,81
A8113	1	88	14	11,5	47,3	5,43
Разом	309	83,7±0,5	14,2±0,1	9,63±0,10	55,73±0,64	5,45±0,14

Наведені дані свідчать, що у вказаний період ремонтні барани характеризувались високою продуктивністю. В цілому, ця група тварин перевищувала вимоги класу еліта за живою масою на 23,7кг (39,5%) і настригом чистої вовни на 1,7 кг (45,3%). Основні селекційні

ознаки мали достатньо високу варіабельність. Так, жива маса була в межах від 73,0 до 92,0 кг, довжина вовни - від 13,0 до 15,8 см, маса руна - від 8,31 до 12,83 кг, вихід чистої вовни від 47,3 до 60,05 кг, а настриг - від 4,54 до 6,47 кг.

Необхідно відмітити, що тварин родинних груп 72, 84, 313, 1375 і А8113 було всього вісім, до того ж мали невисоку продуктивність і роботу з ними було припинено. Родоначальники груп 0058, 0519, 1577 і лінії 2533 (n=43) були завезені у 1990 році, тому їх потомки були не чисельними і проходили оцінку за основними показниками продуктивності.

Найбільший настриг чистої вовни мали ремонтні барани ліній 224 і 1106 і родинної групи 1942 (загальна чисельність 99 голів, або 32,0%), у яких він становив 6 кг, дещо меншим він був у ровесників родинної групи 375 - 5,87 кг. У ровесників інших восьми родинних груп ця продуктивність була в межах 4,84-5,55 кг чистої вовни. За вказаний період високопродуктивних потомків у лінії 2533 і родинних групах 1942 і 0519 не отримано.

За період 1996-2000 років у племзаводі було вирощено 133 ремонтних баранів двох заводських (1106 і 224) та восьми родинних груп, які проходили оцінку. Характеристику їхньої продуктивності в залежності від походження наведено у таблиці 2.

У період 1996-2000 років погіршився рівень годівлі ремонтних баранів, що вплинуло на зменшення показників деяких селекційних ознак. Так, жива маса тварин зменшилася на 22,4 кг (26,8%), довжина вовни - на 2,5 см (17,6%), маса руна - на 3,02 кг (31,4%) і настриг чистої вовни - на 1,79 кг (32,8%). За виходом чистої вовни у вивчені періоди суттєвої різниці не встановлено.

У 1998-2000 роках у відтворенні використовували барана родинної групи 6.2, завезеного з племзаводу «Червоний чабан» Херсонської області. Високопродуктивних ремонтних баранів він не дав, тому роботу з цією родинною групою було припинено. Аналогічна ситуація склалася з потомками ліній 1106 і 2533.

Таблиця 2. Характеристика селекційних ознак ремонтних баранів племзаводу «Асканія-Нова» за 1996-2000 рр.

	n	Селекційні ознаки				
		Жива маса, кг	Довжина вовни, см	Маса руна, кг	Вихід чистої вовни, %	Настриг чистої вовни, кг
Лінії						
1106	3	55,7±0,3	11,7±0,9	7,70±0,59	46,30±1,68	3,57±0,29
224	36	62,4±1,2	12,1±0,4	6,69±0,19	55,76±0,93	3,73±0,11
Родинні групи						
227	20	59,5±1,4	10,6±0,4	6,04±0,15	56,99±1,51	3,39±0,09
369	20	60,0±1,3	11,2±0,5	6,42±0,16	55,37±0,74	3,55±0,09
375	8	58,3±2,0	11,1±0,7	6,64±0,45	56,54±1,13	3,75±0,26
0517	20	63,5±2,1	11,9±0,5	6,81±0,33	55,61±1,40	3,73±0,15
98109	4	55,0±1,5	10,8±0,5	6,90±0,30	49,73±0,89	3,42±0,11
0058	3	68,0±2,9	13,3±1,2	7,43±0,47	58,73±3,92	4,34±0,19
1577	11	65,4±1,5	13,9±0,4	6,73±0,11	58,40±1,21	3,91±0,10
6.2	8	59,3±1,7	10,8±0,3	6,51±0,30	54,20±1,31	3,52±0,17
Разом	133	61,3±0,6	11,7±0,2	6,61±0,09	55,71±0,47	3,66±0,05

Аналіз даних таблиці 2 дозволяє нам стверджувати, що продуктивність ремонтних баранів у цей період була в межах вимог класу еліта. Варіація селекційних ознак була незначною, так жива маса становила 55,0-68,0 кг, довжина вовни 10,6-13,9 см, маса руна 6,04-7,70 кг, вихід чистої вовни 46,30-58,73%, настриг чистої вовни 3,39-4,34 кг.

Між селекційними ознаками у цих тварин різного походження визначені коефіцієнти кореляцій, які наведені у таблиці 3.

У 1991-1995 роках позитивні коефіцієнти мали кореляції між живою масою і масою руна, довжиною вовни і настригом чистої вовни, масою руна і настригом чистої вовни. Негативні коефіцієнти переважали у кореляціях між живою масою і довжиною вовни, живою масою і настригом чистої вовни.

У 1996-2000 роках позитивні коефіцієнти мали наступні кореляції: між живою масою і масою руна, довжиною вовни і настригом чистої вовни, масою руна і настригом чистої вовни. У кореляціях між живою масою і довжиною вовни та живою масою і настригом чистої вовни негативними були коефіцієнти двох родинних груп з шістьох вивчених.

Таблиця 3. Коефіцієнти кореляцій між основними селекційними ознаками у ремонтних баранів у період 1991-2000 років

Лінії і родин. групи	n	Ознаки, що корелюють між собою				
		Жива маса / довжина вовни	Жива маса / руна	Жива маса / настриг чистої вовни	Довжина вовни / настриг чистої вовни	Маса руна / настриг чистої вовни
Період 1991 - 1995 років						
224	82	- 0,0758	+ 0,4755	+ 0,3671	+ 0,1126	+ 0,8735
227	23	- 0,0329	+ 0,5862	+ 0,4476	+ 0,2519	+ 0,9166
369	52	- 0,0691	+ 0,4060	- 0,0438	+ 0,1633	+ 0,1234
375	15	+ 0,2300	+ 0,5353	+ 0,6106	+ 0,3196	+ 0,7672
98109	24	+ 0,0370	+ 0,3813	+ 0,1674	+ 0,2818	+ 0,8548
2533	9	- 0,3677	+ 0,5958	+ 0,5135	+ 0,3154	+ 0,8399
0517	45	- 0,2287	+ 0,2555	- 0,0413	+ 0,2776	+ 0,6831
0519	18	+ 0,0691	+ 0,7710	+ 0,5886	- 0,0752	+ 0,9029
0058	14	- 0,1398	+ 0,7556	+ 0,2651	- 0,4153	+ 0,3676
1106	11	- 0,2123	+ 0,8167	+ 0,2680	- 0,0890	+ 0,4083
Період 1996 - 2000 років						
224	36	+ 0,6025	+ 0,6992	+ 0,6890	+ 0,4735	+ 0,8370
227	20	+ 0,0763	+ 0,2252	+ 0,0897	+ 0,5410	+ 0,5046
369	20	+ 0,1592	+ 0,5836	+ 0,7036	+ 0,4049	+ 0,8605
375	8	+ 0,1895	+ 0,4933	+ 0,3505	+ 0,6282	+ 0,9637
0517	20	+ 0,5826	+ 0,6963	+ 0,7046	+ 0,6286	+ 0,8421
0058	3	+ 0,2402	+ 0,6186	- 0,6846	+ 0,5432	+ 0,1493
1577	11	- 0,1906	+ 0,6555	+ 0,3433	+ 0,1315	+ 0,7195

Висновки. Встановлено, що у 1996-2000 роках, у порівнянні з періодом 1991-1995 років, жива маса ремонтних баранів зменшилася на 22,4 кг, довжина вовни на 2,5 см, маса руна на 3,02 кг, настриг чистої вовни на 1,79 кг. За виходом чистої вовни у ці періоди суттєвої різниці не встановлено.

При оптимальному рівні годівлі у ремонтних баранів позитивні коефіцієнти кореляцій спостерігалися між живою масою і масою руна, довжиною вовни і настригом чистої вовни, масою руна і настригом чистої вовни, негативні - між живою масою і довжиною вовни, живою масою і настригом чистої вовни.

При недостатньому рівні годівлі у ремонтних баранів позитивні коефіцієнти кореляцій були у переважній кількості взаємопов'язаних ознак, а у тварин лінії 224 і родинних груп 369 і 0517 вони досить високі.

Список використаної літератури

1. Методические рекомендации по изучению качества шерсти. - М.: 1985.- 75 с.
2. Плохинский Н.А. Руководство по биометрии для зоотехников. - М.: Колос. -1969. - 247 с.

УДК 636.32/.38.082.23

ВІДТВОРЮВАЛЬНА ЗДАТНІСТЬ ВІВЦЕМАТОК ТАВРІЙСЬКОГО ТИПУ

О.В. Бесєдін

Інститут тваринництва степових районів ім. М.Ф. Іванова
“Асканія-Нова” - Національний науковий селекційно-генетичний центр
з вівчарства

Викладено результати досліджень динаміки рівня розвитку таких селекційних та біологічних ознак, як плодючість, багатоплідність, тривалості періоду суягності у вівцематок таврійського типу різного віку та збереженості отриманого від них потомства. Встановлено максимальні параметри зазначених показників у вівцематок трьох-п'ятирічного віку.

Ключові слова: вівці, таврійський тип, суягність, плодючість, життєздатність.

Рівень і рентабельність виробництва баранини, вовни та іншої продукції вівчарства в значній мірі визначаються показниками відтворення стада та збереженням отриманого потомства. При високій плодючості вівцематок та вирощуванні більшої кількості молодняку створюються сприятливі умови для підвищення ефективності селекції та удосконалення порід за рахунок прискорення зміни генерації та збільшення селекційного диференціалу.

Плодючість у овець того чи іншого стада збільшується шляхом тривалої селекції за цією ознакою при неодмінному врахуванні всіх інших селекційних ознак, які мають прямий корелятивний зв'язок з багатопліддям вівцематок (жива маса, вгодованість, екстер'єрні